

slag til konkurslovens § 208 a, stk. 1, 2. pkt., og § 216, stk. 1), og bemærkningerne hertil.

4.9. Misligholdelse i gældssanering

4.9.1 Gældende ret

Betaler en skyldner, der har fået gældssanering, ikke de afdrag, der er fastsat i gældssaneringskendelsen, har det umiddelbart ingen betydning for bortsaereringen af gælden, jf. konkurslovens § 226, stk. 2. En gældssaneringskendelse, der indeholder en henstands- og afdragsordning, er endelig og er således ikke betinget af, at skyldneren overholder sine afdragsforpligtelser. Det betyder, at det forhold, at skyldneren ikke overholder disse forpligtelser, som udgangspunkt ikke bevirker, at kendelsen derved bortfalder.

Efter konkurslovens § 229, stk. 1, nr. 2, kan gældssaneringskendelsen på begæring af en *fordringshaver* imidlertid *ophæves* af skifteretten, hvis skyldneren groft tilsidesætter sine forpligtelser ifølge gældssaneringskendelsen. Retspraksis har i overensstemmelse med forarbejderne til bestemmelsen, jf. betænkning nr. 957/1982, side 98 f., anlagt en særdeles streng vurdering af, hvornår betingelserne for ophævelse er opfyldt, således at den manglende betaling normalt skal kunne bebrejdes skyldneren, f.eks. fordi denne har bortødet de midler, der skulle have været brugt til betaling, på eksempelvis drikkeri, spil eller forbrug.

Efter konkurslovens § 228, stk. 1, kan skifteretten endvidere på begæring *genoptage* gældssanerings sagen med henblik på ændring af gældssaneringskendelsens henstands- og afdragsbestemmelser, når ganske særlige hensyn *til skyldneren* taler derfor. Sagen kan derimod ikke genoptages med henblik på at forhøje eller nedsætte det beløb, som skyldneren samlet set skal betale sine kreditorer efter kendelsen om gældssanering.

Er skyldnerens ændrede økonomiske forhold af en sådan varig karakter, at skyldneren ikke vil blive i stand til at betale dividenden, vil en genoptagelse af sagen kunne være formålsløs, da skifteretten ikke har mulighed for at lade den resterende gæld bortfalde eller for at nedsætte det samlede beløb, som skyldneren skal betale sine kreditorer.

I den situation kan skyldneren i stedet indgive en ny begæring om gældssanering, dvs. en »gældssanering i gældssanering«. Højesteret har i en kendelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2002, side 2275, fastslået, at der kan afsiges kendelse om gældssanering, der også omfatter krav, der er indgået i en tidligere ikke opfyldt gældssanering, hvis skyldneren godtgør, at han eller hun ikke er i stand til og inden for de nærmeste år in-

gen udsigt har til at opfylde betalingsbestemmelserne i den tidligere kendelse om gældssanering, og skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt i høj grad taler for en ny gældssanering. I den konkrete sag havde skyldneren f.eks. betalt afdrag på gælden i overensstemmelse med kendelsen om gældssanering, indtil skyldneren blev uarbejdsdygtig på grund af sygdom.

Som det fremgår af begge de nævnte bestemmelser, forudsætter en ændring af gældssaneringskendelsen en begæring herom. En anvendelse af konkurslovens § 228 eller § 229 forudsætter således, at enten skyldneren selv eller en kreditor indbringer spørgsmålet om den manglende betaling for skifteretten. Sker dette ikke, står bestemmelserne i en kendelse om gældssanering fast, dvs. at gælden er bortfaldet, uanset at kendelsen ikke overholdes af skyldneren.

I den situation, hvor der ikke sker genoptagelse af gældssanerings sagen eller ophævelse af kendelsen om gældssanering, er kreditor henvist til at søge kravet inddrevet gennem fogedretten. Efter konkurslovens § 226, stk. 1, har gældssaneringskendelsen mellem skyldneren og de pågældende fordringshavere samme virkning som et retsforlig, og et i gældssaneringskendelsen fastsat afdrag kan således straks inddrives hos skyldneren ved fogedrettens bistand efter de almindelige regler om tvangsfuldbyrdelse i retsplejeloven, hvis den pågældende ikke betaler til den fastsatte afdragstid, jf. retsplejelovens § 478, stk. 1, nr. 2, og § 482.

4.9.2 Lovforslagets udformning

Som anført ovenfor, kan skifteretten ikke genoptage en gældssanerings sag med henblik på at forhøje eller nedsætte det beløb, som skyldneren samlet set skal betale sine kreditorer efter kendelsen om gældssanering.

Dette er imidlertid efter Konkursrådets opfattelse ikke hensigtsmæssigt, og rådet foreslår derfor, at konkurslovens § 228, stk. 1, ændres, således at skifteretten også får mulighed for at ændre nedsættelsesprocenten i en situation, hvor skyldneren på grund af forværrede økonomiske forhold ikke længere har mulighed for at opfylde afdragsordningen i gældssaneringskendelsen. Gældssaneringsdividenden vil efter omstændighederne kunne nedsættes således, at den resterende del af gælden helt bortfalder.

Konkursrådet forudsætter, at en ændring af nedsættelsesprocenten alene skal ske i de situationer, hvor en rimelig forlængelse af afdragsperioden ikke kan afbøde konsekvenserne af de ændrede forhold i skyldnerens økonomiske situation. Den foreslåede ændring